

NOVÉ POZNATKY O TEKTONIKE STARŠIEHO PALEOZOIKA GEMERÍD

(Obr. 2 v *texte*, ruské a francúzske *resumé*)

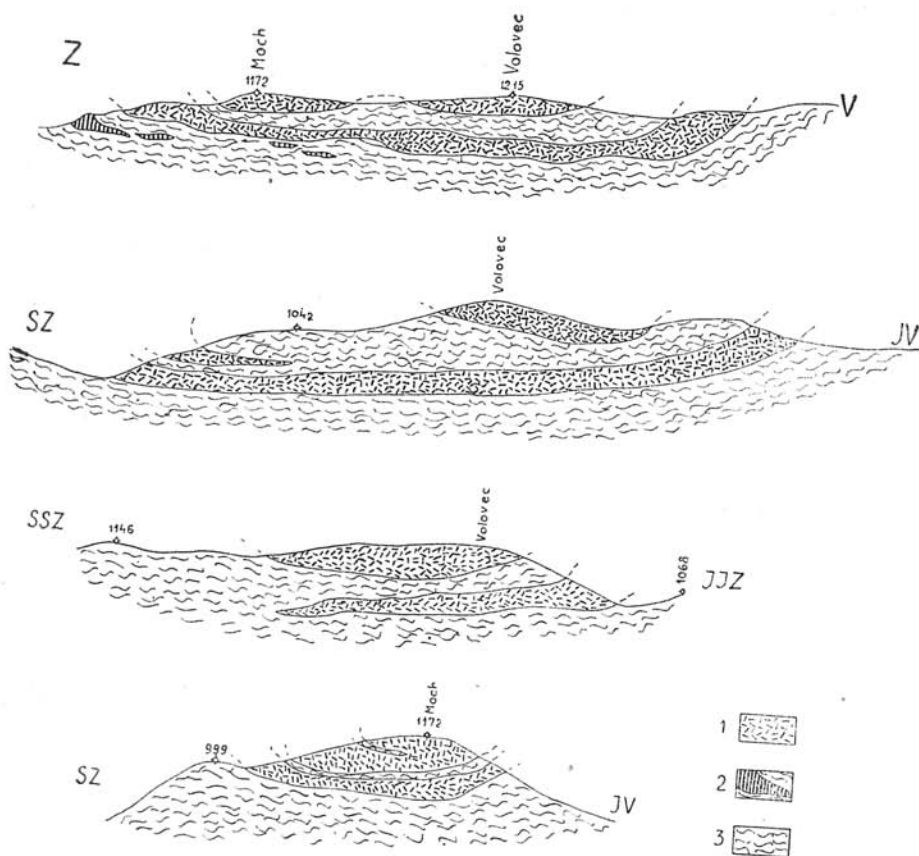
Staršie paleozoikum v Gemeridách tvoria dve serie. Staršia z nich sa skladá z kremencov, prípadne slepencov, kremitých bridlíc, fylitov, grafitických bridlíc s polohami lyditov a pravdepodobne najvyšším členom v serii sú slabé polohy svetlých kryštallických vápencov, ktoré sa miestami metazomaticky premenili na ankerit. Mladšia seria sa skladá najmä z efuzívneho materiálu, a to z tufov kremitých porfyrov, v ktorých sa vyskytujú miestami veľmi tenké polohy šedivých alebo čiernych ilovitých fylitov, prípadne drôb. Ďalej sú v nej zastúpené kremité porfyry. K u t h a n nazval staršiu seriu d r n a v s k o u, mladšiu u h o r ň a n s k o u (pozri 1. sošit tohto časopisu).

Pri terénnych štúdiách v oblasti Volovca (kóta 1216) a Mochu (kóta 1172) som zistil, že tieto dve serie sa nad sebou striedajú, sú spolu vrásnené a vytvárajú ležaté vrásy. Smer sunutia vrás sa mi zatiaľ nepodarilo zistiť. V ostatných častiach Gemeríd, pri južnom okraji alebo na severnom okraji, nikde nepozorovať náznaky vytvárania vrás týchto dvoch serií, ale všade je medzi nimi styk tektonický pozdĺž zlomovej alebo prešmykovej plochy. V strednej časti Gemeríd, a to na severných svahoch Zlatého stolu zistil aj K u t h a n drnavskú a uhornanskú seriu, ktoré tvoria vrásy spolu s diabázovou seriou.

Tu sa naskytuje otázka, prečo sa práve na týchto miestach vytvorily vrásy v staršom paleozoiku, keď na ostatnom území Gemeríd ich nepozorovať. Myslím, že vrásová stavba staršieho paleozoika bola pôvodne, t. j. po horotvorných pochodoch, ktoré sa odohraly pred mladším paleozoikom, všeobecne v Gemeridách rozšírená. A táto pôvodná vrásová stavba bola pri ďalších horotvorných pochodoch hercynských a alpských porušená zlomami a prešmykmi. Účinok týchto horotvorných fáz sa najsilnejšie prejavil v okrajových častiach a pôvodná stavba sa mohla zachovať iba v tej časti Gemeríd, kde sa horotvorné tlaky už neprejavily v plnej sile a kde sa azda vytvorily akési tlakové tieňe.

1. IV. 1950

Slov. ústr. ústav geologický, Bratislava

Obr. 2. Geologické prierezy oblasťou Volovca. 1. uhornánska seria, 2. vápence (ankerit) drnavskej serie, 3. drnavská seria. Del. F. Beleš.

Фиг. 2. Геологический разрез в районе горы Воловец (Volovec). 1 — угорнянская серия, 2 — известняки (анкерит) дрнавской серии, 3 — дрнавская серия. Рис. Ф. Белеша.

Fig. 2. Coupe géologique dans la région de la montagne Volovec. 1 — série d'Uhorná, 2 — calcaires (ankérite) de la série de Drnava, 3 — série de Drnava. Del. F. Beleš.

ОТО ФУСАН

НОВЫЕ ДАННЫЕ О ТЕКТОНИКЕ НИЖНЕГО ПАЛЕОЗОЯ ГЕМЕРИД СЛОВАЦКИХ КАРПАТ

(Фиг. 2 в словацком тексте)

Резюме

В нижнем палеозое Спишко-Гемерских Рудных гор различают две серии. Нижняя (дрнавская) состоит из кварцитов, к которым иногда присоединяются конгломераты кремнистые и графитовые сланцы, филлиты, лидиты и, повидимому, также кристаллические известняки. Верхняя (угорнянская) серия представлена главным образом вулканическими породами — кварцевыми порфирами и их туфами с прослоями филлитов и граувакк.

При геологических съемках в области горы Воловец (Volovec 1216 м) и горы Мох (Moch, 1172 м) мне удалось установить, что упомянутые серии чередуются несколько раз и образуют лежащие складки. На северном склоне горы Златый стол (Zlatý stôl), которая находится в средней части гемерид, дрнавская и угорнянская серии сложены в складки вместе с диабазовой серией, тогда как в остальной части гемерид этого не наблюдается. Это явление можно объяснить действием последующих фаз складкообразования, которые были очень интенсивны в северной и южной части гемерид, и стерли первоначальную структуру с лежащими складками. Эти последние сохранились только в средней части.

1. IV. 1950

*Центральный словацкий геологический институт,
Братислава*

ОТО FUSÁN

NOUVELLES DONNÉES SUR LA TECTONIQUE DU PALÉOZOÏQUE INFÉRIEUR DES GÉMÉRIDES DES KARPATES SLOVAQUES

(Fig. 2 dans le texte slovaque)

Résumé

Deux séries sont à distinguer dans le Paléozoïque inférieur des Monts métallifères du Spiš et du Gemer. L'inférieure (de Drnava) se compose de quartzites auxquels s'associent parfois des conglomérats, des schistes quartzeux et graphiteux, des phyllades, des lydiennes et, probablement, des calcaires cristallins. La série supérieure (d'Uhorná) est représentée surtout par des roches volcaniques — porphyres quartzifères et leurs tufs avec intercalations de phyllades et de grauwackes.

Les levés géologiques dans la région du Volovec (1216 m) et du Moch (1172 m) m'ont permis de constater que les deux séries alternent plusieurs fois et forment des plis couchés. Sur la pente nord du Zlatý stôl (partie centrale des Gémérides) les séries de Drnava et d'Uhorná sont plissées ensemble avec la série à diabases, phénomène qu'on n'observe pas dans les parties nord et sud des Gémérides parce que, ici, les phases de plissement postérieures ont été très intenses, et ont effacé la structure en plis couchés. Ces derniers ne se sont conservés que dans la partie centrale des Gémérides.

1. IV. 1950

Service géologique slovaque, Bratislava